

Udenrigsministerens talepunkt i forbindelse med samråd i Udenrigsudvalget den 20. april 2005: Samrådspørgsmål G

”Ministeren bedes redegøre for regeringens beslutning om at udpege netop ambassadør Ib Petersen til at lede undersøgelse og evaluering af Danmarks beredskab og senere handlemåde i forbindelse med tsunami-katastrofen i Asien samt give en redegørelse for, hvor langt undersøgelsen er kommet, og hvornår man forventer undersøgelse og evaluering afsluttet.”

Redegørelse for evaluering

Intetsteds i verden - heller ikke i Danmark - var man forberedt på en katastrofe af den størrelsesorden, som vi oplevede med Tsunamien.

Det var derfor naturligt, at den danske regering - i lighed med en række andre lande - efterfølgende besluttede, at der skulle ske en erfaringsopsamling for at udforme et effektivt fremtidigt kriseberedskab.

Regeringen fandt det mest naturligt, at Udenrigsministeriet - der havde det koordinerende ansvar for krisehåndteringen - også kom til at koordinere evalueringen. Evalueringens fokus er fremadrettet. Erfaringerne fra katastrofen skal bruges til at forbedre det danske kriseberedskab ved katastrofer i udlandet.

Evalueringen er i øjeblikket under udarbejdelse, og der sigtes mod behandling i Folketinget inden sommerferien.

For at få det samlede billede af hele den danske håndtering af katastrofen omfatter evalueringen såvel (i) indsatsen over for nødstedte danskere som (ii) den humanitære indsats og (iii) genopbygningsindsatsen over for landene i regionen.

Evalueringen vil udover at (i) beskrive og (ii) analysere forløbet i dagene umiddelbart efter katastrofen også indeholde (iii) anbefalinger til forbedringer af kriseberedskabet. Der vil også blive fokuseret på samspillet mellem myndighederne og de private aktører og det internationale samarbejde.

Alle involverede parter er inddraget i evalueringsarbejdet, dvs. alle relevante myndigheder og private aktører og borgerne – både de ca. 2.300 voksne turister (over 18 år), der opholdt sig i katastrofeområderne og øvrige borgere, der ønsker at bidrage.

Der har samlet været afholdt ca. 30 møder med alle relevante aktører eller grupper af aktører for at høre om deres erfaringer, vurdering af indsatsen og forslag til fremtidige forbedringer.

Herudover har Udenrigsministeriets evalueringshold haft møder i Bangkok og Phuket for at tale med ambassadens ansatte, de mange frivillige, der hjalp til, samt forsikringsselskaber, rejsebranchen og præsteberedskabet.

Udenrigsministeriet har endvidere aflagt besøg hos myndigheder i en række af de europæiske lande, som også har været ramt af katastrofen for at udveksle idéer og erfaringer til brug for forbedringer i landenes kriseberedskaber.

Den del af evalueringen, der vedrører borgerservice-opgaverne - dvs. indsatsen over for danske borgere - tager udgangspunkt i den referencegruppe, der blev nedsat den 29. december 2004 med deltagelse af alle relevante myndigheder og rejsebranchen, forsikringsselskaberne mv.

For så vidt angår den humanitære indsats tager arbejdet udgangspunkt i den humanitære kontaktgruppe, hvori danske humanitære organisationer og relevante myndigheder deltager.

Der holdes løbende møder i begge grupper, og alle aktørerne bidrager til evalueringen, både til beskrivelsen af hændelsesforløbet, analysen af hvad der gik godt og dårligt og med forslag til indretningen af fremtidigt dansk kriseberedskab.

I den humanitære del lægger regeringen vægt på at udnytte muligheden for at indsamle erfaringer for at kunne forbedre det humanitære beredskab endnu mere.

For at få borgernes synspunkter med i borgerservice-delen gennemføres i april en uvildig undersøgelse ved analysefirmaet Gallup. Formålet med undersøgelsen er at få et indgående indblik i borgernes vurdering af den danske håndtering af katastrofen.

De ca. 2.300 hjemkomne voksne (over 18 år), som Rigspolitiet registrerede elektronisk ved hjemkomsten, har fået en skriftlig henvendelse med tilbud om at få tilsendt et spørgeskema. Herudover er den direkte henvendelse til borgerne fra Gallup suppleret med annoncering i danske dagblade den 13. marts for at sikre, at så mange berørte danskere som muligt, der ønsker at medvirke i evalueringen, blev gjort opmærksomme på muligheden herfor.

Der er derfor gjort alt for at sikre en uvildig og åben evaluering.

Ambassadør Ib Petersen

Det er naturligvis udenrigsministeren og Udenrigsministeriets departementale ledelse, der har ansvaret for evalueringsrapporten. Det overrasker mig at der stilles spørgsmål om hvilke embedsmænd, der er sat på en opgave som denne, når alle ved at ministeriet netop arbejder som et stort hold.

Regeringen og Udenrigsministeriets ledelse har fra starten været helt klar - og har kommunikeret til pressen - at alt skal frem i evalueringen. Og sådan bliver det. Vi ønsker naturligvis at lære af det, der er sket.

Et meget stort antal af Udenrigsministeriets medarbejdere var involveret i krisehåndteringen, og Ib Petersen var én af mange, der ydede en stor og ekstraordinær indsats og beredvilligt ofrede sin ferie.

Ib Petersen var mandag og tirsdag fungerende chef for Udenrigsministeriets Syd-gruppe og derfor i første omgang primært inddraget i håndteringen af den humanitære bistand.

Da det stod klart, at opgaven med at bistå nødstedte danskere blev så omfattende som tilfældet var, blev Ib Petersen tirsdag inddraget i dette arbejde. Det var på den baggrund at han onsdag blev Udenrigsministeriets repræsentant i, og dermed koordinator af, Task Forcen.